

nefalsbende, er § 4. Det er ganske vist, at de Sager, som hidtil for største Delen have været henlagte under Sognepræsten, og navnlig Sagerne angaaende Skole- og Fattigvæsenet, efter §§ 3 og 4 skulle overgaae til Sogneforstanderskaberne; men ved nøiere at see til, forekommer det mig, at man har stillet Præsten hen paa et Punkt, hvor man i høieste Grad maa frabede sig ham; thi jeg betragter hans Stilling derefter — om jeg saa maa sige — som et Slags Politispions ved Siden af Sogneforstanderskaberne. (Munterhed). Ja, det staaer virkelig saaledes for mig, idet man ikke alene giver Sognepræsten Lov til at føre Klage, hvad Undervisningen og Skolen angaaer, men ogsaa med Hensyn til den oeconomiske Side af Sagen. Hvad jeg dog især savner ved Siden af den Berettigelse, han i saa Henseende faaer, er Ansvar; thi jeg seer ikke, at han har det mindste Ansvar i saa Henseende. Jeg maa tilstaae, at denne Bestemmelse for mig har en saa overordentlig Bøgt, at jeg vil betænke mig meget paa at stemme for Loven, hvis den ikke i alt Fald kan faae en anden Form, navnlig hvad den oeconomiske Side af Sagen angaaer. Jeg kan godt forstaae, at Præsten bør have Ret til at føre Klage over Undervisningen, saalænge han er stillet, som han nu er, og saalænge vort Skolevæsen desværre — maa jeg sige — er ordnet, som det er; men hvad den oeconomiske Side af Sagen angaaer, kan jeg paa ingen mulig Maade finde det rigtig, at han skal være stillet saaledes, som Lovudkastet bestemmer. — Dette er det Væsentligste, som jeg har at indvende imod Lovudkastet. Der er vel en heel Deel enkelte Punkter, lig det, jeg før nævnte, med Hensyn til, at Amtsrådet kan tage Beslutning om, hvor Sogneforstanderskabet skal holde sine Møder, som jeg ikke kan være enig i, men jeg skal ikke videre drøle derved, da jeg er overbevist om, at det vordeende Udvalg ved nøie Estershyn af hver enkelt Paragraph vil støde paa disse Punkter. — Derimod er der Udskilligt, jeg kunde ønske, at der var indsat i dette Lovudkast, naar det, vel at mærke, skal siges at gaae ud paa en Udvidelse af Kommunernes Myndighed, og naar man overhovedet er kommen til den Erkjendelse, at Befolkningen i Almindelighed

nu er moden til at træde ind paa det Standpunkt, som Grundlovens § 91 har tilsigtet. Er man det, tilstaaer jeg, det forundrer mig, at man har været saa sparsom med at tilbele Sogneforstanderskaberne flere Sager, som efter min Overbeviisning rettelig bør henlægges under dem. Det første Punkt, jeg skal nævne, er Forligsvæsenet. Dette har man tilbeels lagt ind under Communerne, nemlig hvad Lyndevæsenet angaaer; og jeg kan ikke forstaae, at der kunde være Noget iveien for at give dem samme Myndighed, hvad Familielivet angaaer. — Det næste Punkt, jeg skal omtale, er Kalbelsen af Skolelærere. Vel veed jeg, at Communerne i saa Henseende have Ret til at indstille 3, men jeg seer ikke, hvad der skulde være iveien for, at man lod denne Sag stændig gaae over til dem. De fleste have vistnok gjort den Erfaring, at, hvor smuk end denne Kommunernes Indstillingsret seer ud, bliver man dog ikke sjældent overrasket ved, at der bliver ansat en anden Mand end den, man egentlig ønsker, idet det er overladt til Skoledirectionen at tage nærmere Beslutning med Hensyn til de 3, der ere indstillede af Kommunen. Dette er imidlertid en Sag, som er af en saa communal Natur, at jeg ikke kan forstaae, at den høitagtede Minister ikke har turdet henlægge den heelt under Sognecommunerne. — Den tredje Sag, som jeg meget kunde ønske henlagt under disse, skal jeg ikke nægte, at jeg har en vis Betænelighed ved at fremdrage, idet jeg godt forudsæer, at det neppe vil lykkes mig. Jeg veed nemlig, at man i saa Henseende kan gjøre mange forskellige Indvendinger imod mig; men jeg tager dog ikke i Betænkning at nævne denne Sag, og jeg haaber i alt Fald at faae en sfaansom Dom fra de Herrer, fordi jeg fremdrager den, da jeg troer, man maa indrømme, at det er af det Slags Sager, som man engang i Tiden maa overlade til Communerne, om det end ikke gaaer an nu. Jeg sigter herved til Skolevæsenet. Jeg troer, at man uden at være ubesluden, kan sige, at det er en af de ubilligste, for ikke at sige uretfærdigste Indretninger, man har, og Enhver, der færdes blandt Folket, samt har haft Leilighed til at see, hvorledes Forholdet der tager sig ud, vil vistnok give mig Ret heri. Der